

PARLAMENT DEL PRESIDENT

Good news, Bones notícies. Aquest cant, amb el qual hem encetat la sessió inaugural del curs acadèmic 1997-1998, desitjo (i espero) que sigui premonitori d'esdeveniments importants per a la llengua catalana en el conjunt del domini lingüístic català. Els signes són bons; esperem que les realitats també. Andorra i Catalunya estan immersos en el procés de discussió parlamentària de sengles projectes de llei de normalització lingüística, i el País Valencià ha iniciat, per un camí incert, el procés de reconeixement d'una institució que pugui ostentar l'autoritat lingüística.

Des d'un punt de vista jurídic, i atenint-nos a les competències normatives en matèria lingüística, la situació en els diversos països de llengua catalana és ben diferent.

A Andorra, la Constitució estableix que el català és l'únic idioma oficial. El Govern ha preparat una llei de política lingüística «que deurà ésser aprovada ben aviat» segons la qual el Govern ha de fer propostes i establir mecanismes, a fi d'afavorir la presència en l'estàndard oral i en els diccionaris de la varietat andorrana, prop de la institució encarregada d'establir i actualitzar la normativa —l'Institut d'Estudis Catalans. Estem convençuts —així ens ho va manifestar el senyor ministre de Cultura, aquí present, quan el vaig visitar el juliol passat acompanyat del president de la Secció Filològica— que, un cop aprovada la llei, posarem en marxa els mecanismes per donar compliment a aquest mandat legal.

A Catalunya, on el català és estatutàriament la llengua pròpia i una de les dues llengües oficials, l'Institut d'Estudis Catalans és reconegut com l'autoritat lingüística per una llei del Parlament de l'any 1991.

A les illes Balears, l'Estatut d'Autonomia estableix que el català és una de les dues llengües oficials i atorga a la Universitat de les Illes Balears la funció d'institució consultiva del Govern en matèria de llengua catalana. Aquesta funció, la Universitat l'ha exercida sempre seguint la normativa de l'Institut d'Estudis Catalans, fet que ha quedat explícit en un conveni que vam signar recentment.

Al País Valencià, la situació és ben diferent. L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana parla del «valencià» com un dels idiomes oficials de la comunitat. I, tot i que els sectors més fidels a la llengua han fet l'esforç de minimitzar les repercussions que pot tenir aquesta denominació —recordem la disposició addicional introduïda en els nostres Estatuts la primavera passada—, la dificultat principal rau en el fet que en el País Valencià no hi ha, ara per ara, cap institució a la qual sigui reconeguda la funció assessora i consultiva en matèria de llengua catalana. El camí que s'ha iniciat recentment és molt incert, però cal valorar positivament la voluntat de resoldre aquest problema lingüístic, tot i que haurem d'esperar a veure el resultat final per poder-ne fer una valoració global.

Com ha dit fa un moment el professor Estruch, «les coses són com són», i hem

d'«aprendre a fer la distinció entre el que les coses són i el que ens agradaria que fossin». No vull que ningú faci una interpretació pessimista o negativa d'aquestes paraules, sinó simplement realista, perquè —tot seguit torno a citar Joan Estruch quan ens ha anunciat la tercera gran lliçó que ens ensenya l'adopció de la perspectiva sociològica— «les coses podrien ser diferents». I, com que poden ser diferents, hem de lluitar perquè siguin diferents aquelles situacions que ara no ens satisfan. I em sembla que expresso el sentiment de tots els membres de l'Institut d'Estudis Catalans si afirmo que la situació actual de la llengua catalana en el conjunt del domini lingüístic no ens satisfà plenament, perquè partim d'un principi irrenunciable, la unitat de la llengua catalana, que comporta una cadena de dos principis més: una llengua ha de tenir una normativa lingüística unitària, i una normativa lingüística unitària requereix una única institució amb capacitat normativa. I a això, el català no hi pot renunciar.

Una normativa lingüística unitària ha de tenir en compte, sens dubte, les diverses modalitats i usos de la llengua, ha d'ésser sensible al lèxic i a la parla propis dels diferents territoris de les terres de llengua i cultura catalanes. I l'Institut d'Estudis Catalans ha estat, i és, sensible a aquests fets diferencials, a aquesta rica diversitat de la llengua, com ha demostrat amb el *Diccionari de la llengua catalana*. Una diversitat per la conservació i l'ús sostenible de la qual, com ja he dit altres vegades, cal lluitar. Però cal defensar-la des de la base dels tres principis irrenunciables que he esmentat: una única llengua, una normativa unitària i una única institució amb competència normativa.

Estic segur, senyor ministre, que ben aviat establim amb el Govern d'Andorra els acords necessaris de col·laboració entre el seu país i l'Institut d'Estudis Catalans. Uns acords que no tenen cap raó per a limitar-se a la llengua, encara que aquest hagi estat el camp al qual m'he referit fins ara. L'Institut d'Estudis Catalans és un centre de catalanística i un institut de recerca, entès en el sentit més ampli i més modern d'aquests mots. En aquest Institut que estem bastint amb una visió de futur, obert a tots els països de parla catalana i integrat en la seva societat, hi caben tots els projectes i totes les col·laboracions de qualitat, amb el treball entusiasta dels membres de l'Institut, dels membres de les societats filials i de tots els col·laboradors. Perquè, com diu Miquel Martí i Pol, «Només perdura allò que bastim amb esforç / i creix en l'esperit dels homes i dels pobles / fins a esdevenir l'àmbit on tota veu ressona».